

Fotografie
Paul van der Stap

Tekst
Floris Akkerman

Warme gebaren in een versleten land

Met zijn zwarte muts op staat hij op het punt haar te kussen, terwijl zij lachend de camera in kijkt. Ze heeft haar hand door zijn arm gestoken. Het stel wandelt naar huis over een verlaten weg met scheuren, die wordt omringd door kale bomen en struiken en bruine aarde.

Het melkachtige winterlicht maakt de foto zacht, zonder scherpe contrasten en schaduwen. Het geeft extra tederheid aan het beeld, legt fotograaf Paul van der Stap uit.

Hij kwam het stel tegen toen hij in 2019 wegreed uit het dorp Majak ('Vuurtoren') in Transnistrië, een pro-Russisch strookje land tussen Moldavië en Oekraïne dat zich afscheidde van Moldavië na een oorlog begin jaren negentig. Een gebied met het stigma van een van de buitenwereld afgesloten autoritaire staat, waar het leven grauw, armoedig en uitzichtloos is. Het zucht onder de gevolgen van de oorlog in Oekraïne, zoals de energiecrisis begin vorig jaar toen de inwoners in het donker en de kou kwamen te zitten.

Transnistrië is een versleten land, vindt Van der Stap, die het gebied tussen 2018 en 2024 tien keer bezocht. Er gebeurt niks, er groeit niks, er ontwikkelt niks. „Dingen zijn kapot, stuk. In deze wereld moeten de bewoners overleven."

Tegenover dit sombere beeld ziet Van der Stap (58) ook de zorg van de Transnistriërs voor elkaar, waarbij ze elkaar veel aanraken. „Er wordt al heel snel omhelsd. Maar het kan ook zijn dat je even een hand op iemand legt of elkaar vasthoudt. Ze raken elkaar op allerlei manieren aan. Het is daar een hele natuurlijke manier van omgang."

De foto's uit zijn boek *This Bittersweet Life* laten die warmte en genegenheid zien. Zoals bij de twee melancholische veteranen uit de oorlog in Afghanistan die dicht tegen elkaar aanzitten aan een goedgevulde tafel met cognac en wodka en brood, augurken en worst, waarbij de een zijn arm om de ander heeft geslagen.

De zorg voor elkaar zit niet alleen in aanrakingen, benadrukt Van der Stap. Net zo belangrijk zijn schone scholen, het onderhoud van het dorpspark, gastvrijheid en iets te eten weggeven ook al heb je zelf weinig.

De Transnistriërs hebben elkaar nodig, zegt Van der Stap. De afscheiding van Moldavië heeft de bevolking niets gebracht. Alleen de elite, vertelt hij, wist ervan te profiteren door zich te verrijken, terwijl de bevolking geen steun hoeft te verwachten van de autoriteiten. „Daarom zijn mensen op elkaar aangewezen en ontstaan er hechte gemeenschappen waarin ze voor elkaar zorgen. Dit zit diep in hun genen."

Paul van der Stap, *This Bittersweet Life*. Uitgeverij Slowdocs, 256 blz, 40 euro (NL) / 45 euro (EN) www.thisbittersweetlife.com

